

Flora- en faunatoets

Bosaanleg Landgoed Heidehof

Tonckens J. & S. de Vries

Tonckens Ecologie

**Flora- en faunatoets
Uitbreiding Landgoed Heidehof**

IN OPDRACHT VAN:
Landgoed Heidehof
D. van der Weij
Provinciale weg 2
9463 TK Eext

UITVOERING:
TONCKENS ECOLOGIE
Oosterweg 127
9751 PE Haren
S. de Vries MSc
drs. J. Tonckens
info@tonckens.nl
www.tonckens.nl

19 mei 2014

Tonckens Ecologie is lid van het Netwerk Groene Bureaus.
www.netwerkgroenebureaus.nl

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	6
2. TOETSINGSKADER.....	8
2.1 Flora- en faunawet	8
2.1.1 Ontheffing en vrijstellingen.....	8
2.1.2 Gedragcodes	9
2.1.3 Beoordeling van aanvragen voor ontheffing	10
3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN INRICHTINGSMAATREGELEN.....	12
4. INVENTARISATIE FLORA EN FAUNA.....	13
4.1 Waarnemingen en beschermde soorten	13
4.2 Conclusies aanwezigheid beschermde flora en fauna.....	14
5. TOETSING.....	16
5.1 Effecten op beschermde flora en fauna (Flora- en faunawet)	16
5.2 Noodzaak tot het aanvragen van ontheffing	16
6. GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	17
BIJLAGEN	
Bijlage 1 Toponiemen kaart	

1. Inleiding

Dit rapport betreft een onderzoek naar beschermde flora en fauna ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding van het Landgoed Heidehof aan de Provincialeweg te Eext.

Het landgoed Heidehof is in 1929 gesticht door de familie Everts die een meubelfabriek bezat. Het landgoed werd destijds ingericht als productiebos voor het houtverwerkingsbedrijf. Sinds 1996 is het landgoed in bezit van de familie v.d. Weij-Braat. De eigenaren voeren een op natuurontwikkeling gericht beheer, waarbij de relatie tussen mens en natuur een belangrijke rol speelt. Zo wordt het oorspronkelijke productiebos omgevormd naar natuurbos en zijn enkele vennen gerestaureerd. In 2000 is al 43 ha landbouwgrond omgevormd tot bos en natuur en toegevoegd aan het landgoed.

In 2011 is het landgoed wederom uitgebreid dankzij een kavelruil, waarbij een strook landbouwgrond en een ven aangeduid als het Hilligmeer aan het landgoed is toegevoegd. Deze uitbreiding van het landgoed betrof een multifunctioneel natuurproject, waarin zowel bosaanleg, natuurontwikkeling als het inrichten van een natuurbegraafplaats plaats vindt. IN november 2012 is de natuurbegraafplaats in gebruik genomen. De oppervlakte in te planten bos bedroeg circa 20 ha.

Thans vindt weer een uitbreiding van het landgoed plaats. De agrarische gronden die gelegen zijn tussen het landgoed en de N33 worden ingeplant met bos. De uitbreiding sluit in het zuiden aan op het Landgoed Heidehof en wordt begrensd door de N33 in het noorden en het Landgoed Kleuvenveen in het westen.

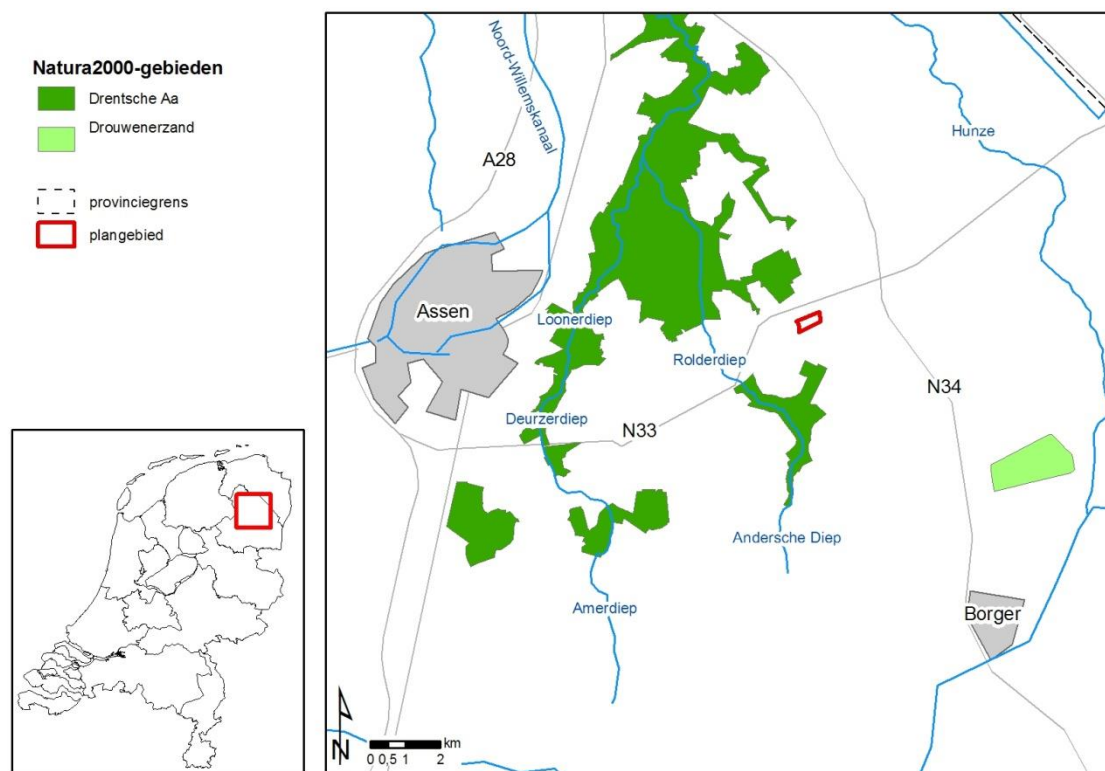
Omdat diverse ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd is het noodzakelijk de maatregelen te toetsen aan de natuurwetgeving.

Flora- en faunawet

In het kader van de Flora- en faunawet is het van belang te onderzoeken welke wettelijk beschermde planten en dieren in het plangebied voorkomen en of mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden. In hoofdstuk 2 is het wettelijk kader van de Flora- en faunawet samengevat. Dit onderzoek geeft eerst een algemene beschrijving van de locatie en spitst zich vervolgens toe op het voorkomen van beschermde en bedreigde planten en dieren in en rond het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven voor welke soortgroepen nog nader onderzoek nodig is in het kader van de Flora- en faunawet.

Natuurbeschermingswet

Het plangebied maakt deel uit van het Nationaal Landschap Drentsche Aa, Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "Drentsche Aa" ligt op enige afstand aan zowel de noordkant van de N33 als ten zuiden van de Provinciale weg (figuur 1). Vanwege deze afstanden van het plangebied tot aan de genoemde Natura 2000-gebieden is het niet nodig de plannen te toetsen aan de Natuurbeschermingswet.

Figuur 1. Topografische kaart met de ligging van het plangebied (rood) en de begrenzing van de twee dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

2. Toetsingskader

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is in 2002 in werking getreden. In de Flora- en faunawet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (Art. 2, het 'zorgplichtartikel').

De Flora- en faunawet bevat tevens een aantal verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke projecten, plannen en ingrepen zijn opgenomen in artikel 8 (betreffende planten op hun groeiplaats) en 9 tot en met 12 (betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving). Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

Tekstkader 1: Verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet die van belang zijn bij ruimtelijke ingrepen

Artikel 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.1.1 Ontheffing en vrijstellingen

De wet biedt in artikel 75 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen voor overtreding van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 18. Vergunningen worden uitsluitend verleend door de minister van EL&I. Ontheffingen kunnen alleen worden verleend als aan bepaalde voorwaarden van zorgvuldigheid is voldaan. Zo mag door de inbreuk op het verbod geen gevaar bestaan voor de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort in het betrokken gebied.

In het kader van een Algemene Maatregel van Bestuur, het 'Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten', is geregeld dat onder verschillende voorwaarden vrijstellingen gelden. Het ministerie heeft hiervoor de beschermde soorten ingedeeld in 3 tabellen. Vogels vallen onder een apart beschermingsregime.

Tabel 1 (beschermingsniveau 1, licht beschermde soorten)

Hieronder vallen algemeen voorkomende zoogdieren, bruine kikker, groene kikker en gewone pad, kleine watersalamander, een aantal mierensoorten, de wijngaardslak en algemeen voorkomende beschermde planten.

Voor soorten van tabel 1 geldt een **vrijstelling indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of indien sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen**. Dit is het geval bij bijvoorbeeld het maaien van bermen, landbouwkundig gebruik, recreatief gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw of natuurbouw. **Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig**. Er wordt getoetst op het criterium: **'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'**.

Tabel 2 (beschermingsniveau 2)

Hieronder vallen de meeste van de beschermde plantensoorten, alpenwatersalamander en levendbarende hagedis, moerasparelmoervlinder en vals heideblauwtje, bermpje, kleine modderkruiper, meerval, rivierdonderpad, vliegend hert en rivierkreeft.

Voor soorten van tabel 2 geldt een **vrijstelling** voor dezelfde activiteiten genoemd onder niveau 1, **mits er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode**.

Is er geen gedragscode, dan moet er ontheffing worden aangevraagd. Deze wordt getoetst aan het criterium: **de activiteit doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort** ('lichte toets'). Voor alle vogelsoorten wordt getoetst aan de onder niveau 3 genoemde criteria ('uitgebreide toets').

Tabel 3 (beschermingsniveau 3, zwaar beschermde soorten)

Hieronder vallen bijvoorbeeld de das, boommarter, eikelmuis, veldspitsmuis, waterspitsmuis, zeehond, de meeste amfibieën en reptielen, alle soorten vleermuizen, een aantal vissen, vlinders en libellen en enkele bijzondere plantensoorten en kevers. Deze tabel is samengesteld uit:

- soorten die aangewezen zijn in bijlage I van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten
- soorten die aangewezen zijn op grond van bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Voor de soorten uit bijlage I van het Vrijstellingenbesluit geldt een **vrijstelling** indien de activiteiten zijn te kwalificeren als **bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik** en mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde **gedragscode**. Voor artikel 10 kan geen ontheffing worden verleend. Voor activiteiten die vallen onder **ruimtelijke inrichting of ontwikkeling** geldt geen vrijstelling. Hiervoor is een **ontheffing** nodig. De aanvraag wordt getoetst aan het volgende criterium: **er is sprake van een bij wet genoemd belang, én er is geen alternatief, én de activiteit doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort** ('uitgebreide toets').

Voor soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn is sinds een uitspraak van de Raad van State geen ontheffing meer mogelijk voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Alleen wettelijke belangen die in de Habitatrichtlijn worden genoemd vormen een grond voor ontheffingverlening. Dit zijn: het belang van bescherming van flora en fauna, het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid en andere dwingende redenen van groot openbaar belang.

Vogels

Vogels vormen een aparte categorie naast de bovengenoemde beschermingsniveaus. Voor vogels is geen vrijstelling mogelijk in het geval van ruimtelijke ingrepen. Werkzaamheden dienen daarom zo uitgevoerd en gepland te worden dat er geen schade kan optreden. Dit betekent dat er gewerkt moet worden buiten de periode dat er broedende vogels aanwezig zijn. Voor een aantal soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn. De minister heeft een lijst opgesteld van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, hieronder vallen bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil, sperwer. Daarnaast hanteert het ministerie van EL&I een lijst met soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan inventarisatie wel gewenst is.

2.1.2 Gedragscodes

Op grond van een door de minister goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling van de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet voor soorten genoemd die vallen onder beschermingsniveau 2. De vrijstelling is bedoeld voor het **bestendig gebruik** en voor **werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud, en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting**.

Voor soorten die vallen onder beschermingsniveau 3 en vogels geldt op grond van een goedgekeurde gedragscode een vrijstelling voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 van de Flora- en faunawet. De vrijstelling is bedoeld voor het **bestendig (blijvend) gebruik** en voor **werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud**. De vrijstelling voor tabel 3 soorten en vogels geldt niet voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een gedragscode moet minstens dezelfde waarborgen bieden als een afzonderlijke ontheffing vanuit de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Dit betekent dat gedragscodes concreet moeten zijn. In een gedragscode staat op welke manier invulling wordt gegeven aan zorgvuldig handelen. Een gedragscode leidt daarom tot zorgvuldig handelen met beschermde soorten zodat:

- de werkzaamheden geen wezenlijk negatieve invloed hebben op de beschermde soorten.
- schade aan beschermde soorten zo veel mogelijk wordt voorkomen of beperkt. Meestal is een inventarisatie van soorten nodig voordat de werkzaamheden beginnen. Maatregelen zijn bijvoorbeeld: het markeren van bomen of nesten (in het veld en/of op een kaart), het werken buiten het broed- of paarseizoen, of een geleidelijke, gefaseerde uitvoering van werkzaamheden, zodat dieren de tijd krijgen om uit te wijken naar een ander leefgebied.

Er zijn momenteel een groot aantal goedgekeurde gedragscodes beschikbaar. Zo bestaat een gedragscode Natuurbeheer, een gedragscode Bosbeheer, een gedragscode voor de Waterschappen en een gedragscode voor de Bouw- en ontwikkelsector. Een ieder kan de gedragscodes gebruiken, zolang de voorgeschreven werkwijzen uit de betreffende gedragscode worden opgevolgd. Wanneer gebruik wordt gemaakt van een gedragscode voor een bepaald werk is het altijd belangrijk om aantoonbaar, dat wil zeggen goed gedocumenteerd, volgens deze gedragscode te werken. De inhoud van de gedragscode moet bijvoorbeeld worden opgenomen in werkprotocollen. De gedragscodes zijn in te zien op internet www.rijksoverheid.nl

2.1.3 Beoordeling van aanvragen voor ontheffing

Ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet kan aangevraagd worden bij de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I. Formulieren en toelichtingen zijn te vinden op het DR-loket (www.drloket.nl).

Indien schade aan zwaarder beschermde soorten optreedt (tabel 2 en 3, vogels) en er niet aan de richtlijnen uit een goedgekeurde gedragscode kan worden voldaan, zijn er in principe twee mogelijkheden:

1. mitigerende maatregelen treffen

Voorkomen van overtreding van de Flora- en faunawet door voordat begonnen wordt met het project mitigerende maatregelen voor te leggen aan Dienst Regelingen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Als deze veilig worden gesteld door vooraf mitigerende maatregelen te treffen is er mogelijk geen ontheffing meer nodig. Om zeker te zijn dat de maatregelen voldoende zijn kunnen ze vóóraf beoordeeld worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat u zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft u bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen uw project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

2. Ontheffing aanvragen

Kan de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort niet worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen dan dient een reguliere ontheffingsaanvraag ingediend te worden. Bij de beoordeling stelt Dienst Regelingen de vragen:

1. In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden? ·
2. Is er een wettelijk belang? (behalve bij tabel 2-soorten) ·
3. Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij tabel 2-soorten) ·
4. Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
5. Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

3. Gebiedsbeschrijving en inrichtingsmaatregelen

Het landgoed Heidehof bevindt zich op het Eexterveld in Drenthe en ligt aan weerszijden van de Provinciale weg tussen Rolde en Gieten. Het Eexterveld was van oorsprong een uitgestrekt heidegebied. De bodem in dit gebied wordt, op de Bodemkaart van Nederland (Stichting voor Bodemkartering, 1977), geassocieerd als veldpodzolgrond met leemarm en zwak lemig fijn zand. Dit zijn overwegend jonge ontginningsgronden. Onder het Eexterveld is op veel plaatsen keileem en potklei in de ondergrond aanwezig. Op de droge gronden groeide voornamelijk Struikhei en op de lage plekken Dophei en Pijpenstrootje. Kenmerkend waren de stroeten, waarin zich over het maaiveld afstromend water verzamelde. Deze stroeten waren floristisch zeer rijk door de lichte aanrijking met mineralen in een overigens voedselarme omgeving. Op het Eexterveld bevinden zich diverse pingoruïnes, overblijfselen uit de laatste ijstijd. Het Hilligmeer op het landgoed Heidehof is recent archeologisch onderzocht waaruit blijkt dat dit ven onderdeel is van een grote pingoruïne die nog doorloopt in zuidelijke richting tot achter de voormalige spoordijk. Rond 1886 is men begonnen met kleinschalige ontginning van het Eexterveld. Grote delen van de heide zijn destijds door particulieren en door Staatsbosbeheer ontgonnen.

Een deel van het Landgoed Heidehof maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de provincie Drenthe. Het plangebied is daar echter geen onderdeel van, maar sluit wel aan op de EHS. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, gelegen op enige afstand in zowel zuidelijke- als noordelijke richting, is de “Drentsche Aa” (Figuur 1).

4. Inventarisatie flora en fauna

Voor de inventarisatie zijn enkele veldbezoeken gebracht en zijn gegevens uit verspreidingsatlassen en databanken op internet geraadpleegd, waaruit is af te leiden welke soorten in de omgeving van het plangebied kunnen worden verwacht.

Ten behoeve van deze quick scan zijn twee veldbezoeken gebracht aan het plangebied (15 nov 2013, maart 2014, 16 mei 2014). Deze veldbezoeken hadden als doel om een indruk te krijgen van het gebied en het effect van de uit te voeren maatregelen te kunnen inschatten.

4.1 Waarnemingen en beschermde soorten

Flora en vegetatie

Het plangebied bestaat uit een grote akker die aan de westkant wordt begrensd door naaldbos en aan de zuidkant door gemengd bos. Langs het westelijk gelegen sparrenbos werden enkele korstmossen waargenomen, kaal leermos en ruw heidestaartje. Beide soorten zijn (vrij) zeldzaam en komen voornamelijk voor op stuifzand en zandgronden zoals in het noordoosten van Drenthe.

In de perceelsranden en slootkanten rondom het perceel zijn diverse plantensoorten aanwezig van schrale graslanden zoals mannetjes ereprijs, bosdroogbloem, grasklokje, struikhei, muizenoor en driekleurig viooltje. Het zijn karakteristieke soorten voor de hogere zandgronden op de Hondsrug. Bij de aanleg van de N33 is de berm en bermsloot afgelopen winter geherprofileerd waardoor groeiplaatsen van grasklokje en bosdroogbloem reeds verloren zijn gegaan.

Figuur 2 Mannetjes ereprijs

Fauna

Libellen en dagvlinders

Op basis van de inrichting van het plangebied en eerder uitgevoerd onderzoek op het landgoed worden geen beschermde soorten verwacht. In de directe omgeving van het plangebied liggen een aantal sloten, die op dit moment niet watervoerend zijn. Libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Dit is binnen het plangebied niet aanwezig. Uit eerder onderzoek is gebleken dat ook geen bijzondere soorten libellen in ten zuiden van het plangebied gelegen dobbe voorkomen. In het terrein ten zuiden van het plangebied is tijdens eerder onderzoek in 2011 naast enkele algemene soorten ook het bruin blauwtje aangetroffen. Op 16 mei 2014 vloog het bruin blauwtje hier nog steeds. Deze soort komt met de status kwetsbaar voor op de Rode lijst.

Amfibieën en Reptielen

Binnen het plangebied worden geen amfibieën verwacht. Wanneer amfibieën uit de winterslaap komen trekken ze richting hun voortplantingswateren. Na de voortplanting komen de dieren weer aan land waar ze zich voornamelijk ophouden in bosgebieden. Doordat de sloten bijna

volledig droog staan is het niet mogelijk dat de sloten zullen worden gebruikt als voortplantingswater. Hierdoor zullen de amfibieën geen directe negatieve gevolgen ondervinden van de werkzaamheden. Het Hilligmeer is wel een geschikte voortplantingslocatie voor amfibieën. Tijdens het veldbezoek in maart is gelet op het voorkomen van heikikker (voortplantingsroep) maar deze is niet aangetroffen. Enige tijd geleden is bij werkzaamheden aan de N33 een populatie levendbarende hagedis aangetroffen. Alle individuen zijn van de betreffende locatie weggevangen en herplaatst in een nabij gelegen gebied (Doorstroom 2013).

Vogels

Tijdens het veldbezoek in maart werd boven de akker een zingende veldleeuwerik waargenomen, dit betekent dat deze vogel een territorium heeft op de akker en mogelijk een nest. In het plangebied worden verder weinig vogelsoorten verwacht. De bossen grenzend aan het plangebied zijn rijk aan broedvogels. Waargenomen werden koolmees, fitis, tjiftjaf, merel, winterkoning, bonte vliegenvanger, grauwe vliegenvanger, gekraagde roodstaart, matkop, grote bonte specht, buizerd, zanglijster, geelgors en boomleeuwerik. In de omgeving van het plangebied zijn geen horsten van roofvogels aangetroffen.

Zoogdieren

Langs de westelijk gelegen bosrand werden in de slootkant verschillende holen gevonden van konijn. Ook langs de N33 werden 3 holen aangetroffen op de rand van de akker. Daarnaast kunnen andere kleine grondgebonden zoogdieren gebruik maken van het gebied, evenals ree. Deze soorten staan allen vermeld op tabel 1 van de Flora- en faunawet. Het plangebied met de bosranden vormt mogelijk een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijke verblijfplaatsen in de vorm van holtes in bomen of loshangende schors zijn niet aangetroffen.

4.2 Conclusies aanwezigheid beschermde flora en fauna

Licht beschermde soorten en soorten van de Rode lijst

In onderstaande tabel worden de vastgestelde en (op basis van habitatgeschiktheid) potentieel voorkomende licht beschermde soorten weergegeven. Dit betreft soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet, waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen. Voor alle soorten die in het plangebied voorkomen geldt de algemene zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

Tabel 1. Overzicht van licht beschermde soorten (tabel 1, beschermingsniveau 1)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Voorkomen	Aanwezigheid binnen het plangebied
Bastaard kikker	<i>Rana esculenta</i>	Sloten, poelen	Aanwezig
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Sloten, poelen	Aanwezig
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Sloten, poelen, singels	Aanwezig
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Grasland	Mogelijk aanwezig
Haas	<i>Lepus europeus</i>	Grasland	Aanwezig

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Voorkomen	Aanwezigheid binnen het plangebied
Mol	Talpa europea	Grasland, ruigte	Aanwezig
Muizen		Grasland	Aanwezig
Konijn	Oryctolagus cuniculus	Bos, bosranden	Aanwezig
Ree	Capreolus capreolus	Bos, open gebied	Aanwezig
Vos	Vulpes vulpes	Bos, open gebied	Waarschijnlijk

Zwaardere beschermde soorten

Naar verwachting zullen vleermuizen het plangebied gebruiken om te foerageren. Vaste verblijfplaatsen worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen.

Alle broedvogels zijn zwaar beschermd, wat betekent dat nesten niet mogen worden verstoord. Werkzaamheden in de broedtijd die mogelijk verstorend zijn, zijn daarom uitgesloten.

Overige streng beschermde soorten die vallen onder de zwaardere beschermingscategorieën (tabel 2 en 3) van de Flora- en faunawet komen niet in het plangebied voor.

5. Toetsing

5.1 Effecten op beschermde flora en fauna (Flora- en faunawet)

Licht beschermde soorten: tabel 1

Voor de soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De effecten van de maatregelen op de aanwezige licht beschermde soorten zijn niet te verwachten. Door het inplanten van de akker met bosplantsoen zal de natuurwaarde van het gebied sterk toenemen. Kleine zoogdieren, en broedvogels van ruigte en struweel zullen sterk in aantal toenemen. Op grazige plaatsen kunnen karakteristieke soorten van droge schrale graslanden zich vestigen met name wanneer de voedselarme bodem ondergrond omhoog wordt gehaald. Ondanks de vrijstelling voor deze soorten blijft wel de zorgplicht van kracht. Bij de werkzaamheden zal zoveel mogelijk moeten worden getracht om schade aan deze soorten te voorkomen.

Streng beschermde soorten

Naar verwachting zullen vleermuizen het plangebied gebruiken om te foerageren. Vaste verblijfplaatsen worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte bomen met holtes.

Alle broedvogels zijn zwaar beschermd, wat betekent dat nesten niet verstoord mogen worden. Werkzaamheden in de broedtijd die mogelijk verstorend zijn, zijn daarom uitgesloten tenzij het werkgebied vooraf gecontroleerd wordt op nesten.

5.2 Noodzaak tot het aanvragen van ontheffing

Voor alle soorten binnen het plangebied geldt de algemene zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet), die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dieren en plantensoorten. Dit houdt in dat bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden deze de gelegenheid dienen te krijgen om te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Bij de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met:

- Het broedseizoen van vogels
- Aanwezigheid van konijnenholen in slootkanten

Indien werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd bestaat geen kans op het verstoren van broedende vogels. Konijnenholen kunnen voorafgaand aan de uitvoering gemarkeerd worden, zodat deze niet onbedoeld beschadigd worden.

6. Geraadpleegde bronnen

Dienst Landelijk Gebied. Handreiking Flora en Faunawet. Werkdocument. Oktober 2006. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Doorstroom, maart 2013, blz. 7. Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schamineé. 2003. Europese natuur in Nederland. Habitattypen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schamineé. 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Meijden, R. van der. 1990. Heukels' Flora van Nederland; Wolters Noordhoff Groningen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2000. Nota van Toelichtingen bij de aanwijzing van het Drents-Friese Wold als Vogelrichtlijngebied.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2005. Buiten aan het werk. Brochure over de Flora- en faunawet.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2006. Gebiedendocument Drents-Friese Wold & Leggelderveld.

Stichting voor Bodemkartering, 1988, Bodemkaart van Nederland, bladen 16 west en 16 oost Steenwijk. Van der Wiel B.V., Arnhem.

Tonckens, J. & S. de Vries, 2011a. Flora en faunaonderzoek. Natuurontwikkeling en inrichting natuurbegraafplaats op het landgoed Heidehof te Eext. Tonckens Ecologie. Haren

Tonckens, J. & S. de Vries, 2011b. Flora en faunaonderzoek, bouw woning fam. van der Weij Landgoed Heidehof. Tonckens Ecologie. Haren

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. Grote historische atlas van Nederland, 1:50000. Deel 2 Noord Nederland 1851-1855. Wolters-Noordhoff Grafische Bedrijven bv, Groningen.

Internet

Digitale atlas zoogdieren in Nederland. www.zoogdieratlas.nl;

Stichting Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland. www.ravon.nl;

Ministerie van EL&I. Natuurwetgeving. Te raadplegen via www.rijksoverheid.nl;

Verspreidingsgegevens diverse soorten:

www.telmee.nl, www.waarneming.nl, www.ndff-ecogrid.nl;

Zoogdiervereniging: www.zoogdiervereniging.nl

Historische kaarten: www.watwaswaar.nl

Verspreidingsgegevens vissen: www.limnodata.nl

Compendium voor de Leefomgeving: www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

